

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vasárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek stb. intézendők.

Nyilttéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területeért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítatnak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 80 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2 szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy apunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A keleti kereskedelmi tanfolyam.

A nemzetek ma már három forrásból merítik életerejüket; e három forrás: a föld, az ipar és a kereskedelem. A hűbéries intézmények a földbirtokos osztályt dédelgették, az ipar csak mostoha gyermek, a kereskedelem meg épen megvetett foglalkozás volt. Évszázadok hosszú küzdelme nem birta, s főleg Magyarországon, megtörni azt az arisztokratikus felfogást, melynek a földbirtok volt az istápolója. A magyar törvényhozás 1848-ban és azóta folytonosan, szabadá tette, függetlenítette a magyar korona alattvalóit; nincs különbség nemes és nem nemes közt, ott lo-

hog a mi zászlónk is a civilizált államok lobogói közt, csak egyetlen rossz tulajdonságunktól nem tudtunk szabadulni: az előtétlettől a kereskedelmi pályára iránt. Tudja a jóságos teremő, mi az oka annak, hogy ha két holdnyi földcskénk terül el az utszéli árok mentén, már számot tartunk a tiszteletre, ha ahhoz a földcskéhez nem is a saját szorgalmunk, hanem talán a véletlen segített. Ám a megkövetelt tiszteletből nem adunk részt azoknak, a kik lótas-futással, értelmükkel hasznosítják tevékenységüket vagy nyitott boltban kínálják megvételre portékájukat.

Hol volnánk ma már, ha a magyarság önállóan munkálkodott volna a kereskedelem terén!

Hol volnánk ma már, ha a valódi demokrátiás elvek vezérelték volna a nemzetet, a melynek fiai tömegesen léptek volna a kereskedelmi pályára, a helyett, hogy kvalifikációt szerezve döngetné a protekció kapuját, szerény hivataloscska, talán diurnistaság után.

A valódi liberálisizmus, az igaz demokrácia csak akkor fogja ünnepelhetni hajnalának pirkadását, ha a termelési ágak egyenlő arányban lesznek megosztva a nemzeti munka-erők közt, ha a nemzeti érület egyenlő tisztelettel honorálja a különböző keresetforrásokat.

A proletáriátus felszaporodása okozta aggodalom a magyar kormányt arra készítette, hogy a kereskedelmi pályán azoknak is tért

nyisson, a kiket tán nem a megélhetés gondja, hanem magasabb ámbíció is vezérel. Ugy szólna a zsentrit hivatgatja, édesgeti a kereskedelmi pályára akkor, a mikor a felsőbb kereskedelmi tanfolyamot megnyitja. A felsőbb tanfolyam célja a kereskedelmi pályára készülő egyéneknek alkalmat adni arra, hogy a kelet főbb nyelveivel, továbbá kereskedelmi, néprajzi és egyéb viszonyaival megismerkedjenek s ezáltal egyrészt kibővítsék azt a kört, a melyben előmenetelüket kereshetik, másrészt pedig beléphessenek ama tényezők sorába, a melyeknek hivatása oda hatni, hogy kereskedelmi köreinket, azok figyelmét mindinkább a kelet felé irányozzák.

Szóval a felsőbb kereskedelmi ifjakat nem csak kereskedőkké, hanem konzulokká akarják kiképezni, a kiket majd annak idején messze országokba küldenek, hogy ott a magyar állam, a magyar kereskedelem érdekeit képviseljék. Ez nemcsak kereskedelmi, ez már egyuttal diplomáciai pályára is, a hol a tehetségnek alkalmat lesz érvényesülhetni sokkal inkább, mint a közpályák bármelyikén.

A tanfolyam szeptember elsején nyílik meg, olyan világhírű tanerők vezetése mellett, a minő Vámbéry Ármin. A tanfolyam két évre terjed s a budapesti kereskedelmi akadémiával kapcsolatosan van elhelyezve.

Ugy Csáky Albin gróf, mint Baross Gábor miniszterek gondoskodtak arról, hogy e tanintézetet a szegényebb sorsuaknak is hozzáf

A „Székelyföld“ tárczája.

A leányrabló.

— Utazási élmény. —

(Németből.)

(Folytatás.)

A folyó nem mély, de roppant sebes. A kis jármű egy gözös gyorsaságával haladt tovább, mi alatt mi szemmel tartottuk a partot. A folyó a beleömlő sok pataktól nagyobb s nagyobb lett, a járművek gyakoribbak s másnap dél felé mi is Tsilahba értünk a nélkül, hogy a rablóknak nyomára akadunk volna.

Kint a kikötőben horgonyzott az yacht; egyenesen hozzá evezünk. A kormányos a hágeső mellett állott, hogy minket üdvözljön, a hajó belsőjéből hallszó sisterség pedig hirdeté, hogy a gép munkaképes.

— A Haiang-dzet látta-e? — kérde Raffley.

— Igen. Kolombtól a Kalpetti szigetig mindig utána mentem. De aztán ide kellett térnem, hogy az urakat felvegyem, mihelyt megérkeznek. Tegnap a chinai is horgonyt vetett itt s két csónakot felküldött a folyón.

K — Esza jöttek-e már?

— Még napfelkeltekor.

— És mi volt a csónakokban?

— Nem láthattam, ernyőt feszítettek volt föléje.

— Aztán felszedte-e a horgonyt?

— Ugy van.

— Mely irányban indult?

— Észak felé. Tovább egy óránál követtem, hogy nem fordul-e délre, mert ha délre fordult volna, alapos lett volna a gyanum, hogy . . .

— Hogy?

— Egy szenes-bárka legénysége beszélt, hogy Karetivu szigetén tegnapelőtt roppant gyöngyöt s pénzt raboltak el. Késő este egy hajó fordult a sziget felé, kiküldött három csónakot, melyeknek emberei megrohanták a hivatalt s elragadtak mindent.

— Miféle emberek voltak?

— Malajok, egy chinai vezérlete alatt.

— És a hajó?

— Sötétben nem láthatták jól, de mint előttem leírták, hiszem, hogy a Haiang-dze volt.

— Ő, az!

— És miért ment volna most megint észak felé? — kérde a kormányos.

— Csaló! hogy az embereket rászedje; bizonyosan megváltoztatta az irányát. Készülj indulásra.

A csónakból a hajóra raktak mindent, az evezősök megkapván fizetésüket, visszatértek. Negyed óra múlva felszedték a horgonyt s indultunk nyugat felé.

— Charles, — mondá Raffley — tudja-e, miért indultam nyugat felé?

— Hogy a chinainak útját vágja.

— Ugy van.

— De én nem tartom helyesnek ezt az irányt sokáig követni. Ne feledje, hogy a chinainak nem szabad a parthoz közel járnia. Mi úgy vágjuk útját, ha egyenesen Point de Galle felé tartunk, melyet ő nagy ívben meg akar kerülni, aztán a 80-ik husszusági fokon megvárjuk.

— Helyes! — mondá Raffley — látom, hogy ön tengeren is derék ember.

— Fordíts kelet-déleket felé — mondá Raffley a kormányosnak.

— Jól van; ez annyi, mint neki menni Point de Galle-nak.

— Nem neki menni, csak mellette elhaladni. Hogyan áll „Karriel“, az ágyu?

— Elég fényes, de mit használna ez, ha nincs alkalom golyót táncoltatni? Többé nem fényesítem, egye meg a rozsda.

— No, no, lesz még alkalom! Töltsd meg csak egy kicsit.

A kormányos örömtől sugárzó arccal teljesíté ezt a kedves parancsot.

A délután eltelt a nélkül, hogy a Haiang-dze nyomát leltük volna. Lefeküdtünk. A mint másnap reggel a földéltre jöttünk, a francia tehergőzöst vettük észre közelünkben. Fél gözzel haladtunk, ő is lassított s szócso segélyével megazólitott.

— Holla! miféle gözös?

— Gözyacht Swallow Londonból.

— Kapitány?

— Tulajdon hajó. Lord John Raffley.

férhetővé tegyék és a vas-erélyű Baross Gábor gondoskodni fog arról is, hogy a kvalifikált ifjak képzettsége ne heverjen parlagon.

Magyarország ifjai! Hozzatok szöveget, a kik most tettetek érettségi vizsgát. Ne csábítson benneteket az amugy is tulproduktív jogi vagy orvosi pálya, ne ringassátok magatokat hiu ábrándvilágban, melynek családja fénye hivogatólag int ugyan felétek, de a melynek nyomán kiábrándulásnál nem váregyéb rátok. A hazának praktikus emberekre van szüksége. Ne ingadozzatok, de szilárd elhatározással lépjétek a kereskedelmi pályára.

Linder György,
orsz. képviselő.

Az erdélyi rom. kath. státus iskolái. A kultuszminiszteriumban két egymást követő napon meglehetősen élénk eszmecsere folyt az erdélyi r. kath. státus iskolái ügyében. A Klamarik dr. miniszteri tanácsos által összeállított és előterjesztett kérdőpontok megvitatása után az erdélyi r. k. státus képviselői a következőkben körvonalozták álláspontjukat: A státus a király főkegyuri jogát elismeri ugyan, de az iskola-alapítás, a vagyon fellett való rendelkezés és vagyonkezelés jogát magának tartja fenn. Ugyanígy maga szabja meg a tandíjakat és maga adja meg a felmentést azok alól; maga határozza el az iskolai építkezéseket, de azok terveit — mint eddig is tette — jóváhagyás végett ezentul is felterjeszti a miniszteriumhoz. A státus magának kívánja fenntartani a tanárok kinevezését és elmozdítását. A tantervet és utasítást illetően elfogadja az állami tantervet, a melyen a helyi viszonyok által követelt módosításokat maga eszközözi. A tankönyvek tekintetében kijelenti, hogy az állam által engedélyezett tankönyveket használhatja és azok jegyzékét jóváhagyás végett felterjeszti a miniszteriumhoz. A pedagógiai és didaktikai adminisztráció köréből magának tartja fenn a testgyakorlás és a mértani rajz alól való felmentés jogát, valamint ő adja meg az engedélyt a két tantárgyból bukottak javító vizsgálatra való bocsátásához. Az érettségi vizsgálat vezetését a státus is a kormány jogának tartja, mely azt a főigazgatóval gyakoroltatja. A státus azonban kiköti magának, hogy a maga részéről vizsgáló biztost küldhessen az érettségi vizsgálatokhoz. A statisztikai és egyéb kimutatásokat közvetlenül kívánja az iskolai igazgatók részéről a főigazgatóhoz felterjeszteni. A tanárok és tanulók felett való felügyelet gyakorlását a státus részben magának tartja fenn, részben megosztja azt az állami felügyelettel. A státus által kért államsegély ügye az értekezleten nem vétetett a tárgyalás alapjául.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház hétfői ülésén volt a szavazás a közigazgatási javaslatnak általánosságban való elfogadása felett.

Névszerinti szavazás mellett a javaslat 261 szóval 99 ellenében elfogadtatott. Távol volt ötven képviselő.

Szavazás után Prónay Dezső báró hosszabb beszédben, melyet az ellenzék folytonos tetszéscsajjal kísért, azt indítványozta, hogy a közigazgatási javaslat részletes tárgyalása szeptember 15-ikéig elhalasztassék.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök előadja a fontos teendőket, melyek a képviselőházra az őszi időszakban várnak; ilyenek: a delegációsális ülésszak, a költségvetés tárgyalása és a kereskedelmi szerződések. Kéri tehát a részletes tárgyalás megkezdését. (Zajos helyeslés jobbról.)

Apponyi Albert gróf a szélsőbal és a mérsékelt ellenzék élénk helyeslése közt az elnapolás mellett nyilatkozik. Indítványozza továbbá, hogy a szünet alatt a kormány készítse elő a garanciális törvényjavaslatokat.

Eötvös Karoly pártolja Prónay br. indítványát. Szapáry Gyula gróf még egyszer kijelenti, hogy ragaszkodik a tárgyalás folytatásához.

Ugron Gábor indítványt terjeszt be, hogy a kérdés feletti szavazás holnapra halasztassék.

Az indítványt a ház elfogadja.

Ezután Irányi Dániel megkezdí az általános szavazati jog behozatalára, illetőleg a cenzus lezállítására vonatkozó javaslatának indokolását.

Azonban a folyosóról szünetlenül akkora zaj hangzik a terembe, hogy a szónok beszéde nem hallható.

Ennek folytán Irányi kéri az elnököt, hogy intézkedjék a zaj megszüntetése iránt.

Elnök helyesebbnek találva, ha Irányi javaslata helyett most Csátár Zsigmond indítványa (mely a parlamenti beszédeknek a hivatalos lapban való közlésére vonatkozik) vétetnék tárgyalás alá.

Az elnök indítványa elfogadása után Szapáry gróf miniszterelnök kijelenti, hogy Csátár javaslatát célszerűségi szempontokból mellőzendőnek tartja.

A függetlenségi párt a kérdésben névszerinti szavazást kér, hozzá téve, hogy ez holnapra halasztassék.

A kovásznai fürdő.

Irta: Dr. Hankó Vilmos.

(Külön lenyomat az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület kiadásában megjelent „Az erdélyrészi fürdők és ásványvizek leírása” cz. munkából.)

Kovászna Háromszék megyében, a Keleti Kárpátok lábainál terül el, 506 méter magasan a tenger színe felett.

Utunk oda a földvári vasúti állomástól Előpatokon és Seps-Szent-Györgyön keresztül hat óráig tart. A folyó év (1891) nyarán a háromszéki vasut elkészülvén, az utolsó vasúti állomás Seps-Szent-György lesz; innen három óra alatt jutha-

tunk el Kovásznára. A jövő esztendőben (1892) vasúton mehetünk egész Kovásznáig.

Mindjárt utunk kezdetén kitarul előttünk a gyönyörű háromszéki róna, a melyen a meddig a szem csak ellát, aranyszemekből nehéz arany kalászt ringat a szél. A kalászok végtelensége egy folyó-arany tenger benyomását teszi az emberre, a melynek tükrön ezer, meg ezer hullám reszket.

A szemhatáron a falvak jelennek meg. Közéjükbe érve, feltűnik előttünk a nagy rend és tisztaság; tisztaság a lakosok ruházatában, tisztaság és rend a házakban, a belső telkeken és azok körül; feltűnik előttünk a házak díszítése, a földnek minden talpalattnyi földnek kitűnő megmivelése, értékesítése. Legalább két kimagasló és kitűnően gondozott épületet találunk itt minden faluban; egyik az Isten háza, a másik az iskola; meglátjuk rajtuk, hogy a hány ember a faluban, annyi az őrizője és gondozója. Így van ez minden háromszéki székel faluban. Mindennél jobban jellemzi ez a mi józan gondolkozású, hangya szorgalmu, kiváló ügyességű, utánozhatatlan képességű népünket: a székel népet. Ezen tulajdonságok, meg a páratlan vendégszeretet az idegenre sohasem tévesztik el hatásukat; egyéni jellemvonása ez a székelnek, a mely vonz s honvágyat fakaszt az ember lelkében.

Ott Zágón, a legnagyobb székel falvak egyike, a hova Mikes Kelemen — Rákóczy Ferecznek bujdosásában hű kísérfje — keserves hontalanságából egyre visszavágyott. Amott Papolcz messzire fénylő tornyaival, emitt meg Körös, Körösi Csoma Sándornak, a nagy ázsiai utazónak születés-helye.

A határszéli hegyek erdőségei közül egyre éle-
sebben válnak ki az alatta hosszan elnyúló Kovásznának takaros házai. Nemsokára Kovásznán vagyunk.

Kovászna mintegy négyezer lakossal bíró székel község, mely farsztó hosszúságban húzódik el az erdős hegyek tövén. Egyik szélén síkság, mely a távolban összeolvad az éggel, a másik részen sötétzöld fenyesek. Gyönyörű vidék, az alföld nyílt derűjének s a hegység fenségének összhangjával.

A község tulajdonképen két részből áll. Kovásznából és a vele összeforrott Vajnafalvából. A havasok közé mélyen felnyúló völgyből a Kovászna vize törtet le, hangos csattogással. A tisztavízű patak a községet hosszában kétfelé szeli.

A messzire felérő tiszta, csinos házak, a ragyogó templomtornyok, a házakat körülvevő gyümölcsösök egy kellemes kis székel község benyomását teszik inkább az emberre, mint egy

— Köszönöm.
— És az ön hajója?
— „La bouteur” gőzös Brestből, kapitány Jardin, megyen Battikaloan át Kalkuttába. És önök?
— Parti utazás. Nem találkoztott egy chinaival?
— Igen. Vitorlás Haiang-dze, kapitány Ri-fong, megyen a Baniak szigetekhez.
— Adieu! A franciaia teljes gőzt adott s tovább haladt. Nekünk elég időnk volt, hogy lassan haladjunk, mert a chinait még a hátunk mögött tudtuk.
Késő estig mozgottunk meglehetősen kis területen, a chinairól semmit sem láttunk, sem hallottunk.
— Charles, azt hiszem, hogy a chinai elmenekült.
— Nem hiszem.
— Tehát még mindig azt gondolja, hogy még mögöttünk van?
— Ellenkezőleg, ő már rég előttünk van.
— Hisz éppen ezáltal menekült!
— Dehogy menekült; csak előre eresztettük, hogy aztán a part mellett ismét visszatérjen, mihelyt sötét lesz.
— Miből következteti?
— Ha ő a Baniak szigetek felé akart volna tartani, akkor a franciaival sokkal lejjebb, a délen, kellett volna találkoznia; de hogy ő észak felé tartott, bizonyíték, hogy más a célja. Ő köztünk és a part közt elosont, de ő vissza fog térni és az

éj védelme alatt észak felé menni, ha ugyan nincs szándékában a parton még egyet-mást összeszedni.

— Meglehet, hogy ezt az irányt fogja követni, de mit csináljunk?

— A part mentén felmegyünk a Palmyra-fokig, ott visszatérünk s visszafelé találkozunk vele.

Észak felé fordultunk s miután hamarjában találkozásra nem számíthattunk, nyugodni tértünk a kajútba Éjfélkor felkeltöttek. A kormányos állott előttünk.

— A Palmyra-foknál vagyunk — volt a jelentés.

— Jól van; fordulj vissza a kormánylyal, meggyünk fel mi is.

Épen akkor értünk fel, midőn a hajó felkört írva, visszafordult. Kaladi az árboczon guggolt s látesővel vizsgálta a tengert, ha nem látja-e Haiang-dzet. Mi ketten a hajó hátsó részén két függő karszékéről bámultunk a sötétbe.

— Charles, fogad-e, hogy az umbrellám elveszett, s hogy a tolvaj megszökött? — kérde Raffley.

— Nem fogadok, jöllehet biztos vagyok, hogy ezt a fogadást megnyerném.

— Tehát még mindig reménykedik?

— Még mindig. Eddig nem is várhattuk a chinait, hiszen neki kerülnie kell az élénk vizeket. Várjon csak, félóra múlva csendesebb hullámokon járunk.

— Charles, ha igaza lesz, egész embernek fo-

gom tartani, jöllehet sohasem fogadott velem. Csak az umbrellámot kapjam meg, mert nélküle Angolországban nem is mutakozhatom.

— Hiszem, hogy pár óra múlva meglesz.

Alig telt el egy óra, a hajó orrán álló ör felkiáltott.

— Tűz, nyugoti irányban.

— Messze? — kérde Raffley.

— Három mérföldnyi távolságban.

— Milyen tűz?

— A szárazon kell, hogy legyen.

E kérdések és feleletek közt felkúsztam az árbocra, hol Kaladi látesővel kémkedett. Átvettem a távesövet, — mely kitűnő vala — s felismertem egy egész sor égő házat, nagy embertömeget, mely mindenfelé futkároz. Valamivel hosszabbra vettem a látesövet s tisztán láttam, hogy néhány férfi több nőt cipel magával.

— Holla! — kiálték le — egy falu megtámadva s felgyujtva!

— A chinaitól?

— Valószínűleg; a távolság miatt nem lehet tisztán kivenni.

— Gyorsan behuzni a vitorlákat — vezénylé Raffley. Gépész, félgőz! Kormányos, nyugatra!

Egy pillanat alatt be voltak huzva a vitorlák; mi lassan s zajtalanul közeledtünk a part felé. Minél közelebb jutottunk, annál láthatóbb lett a tűz; az ég mindig vörösebb lett. Végre szabad szemmel is lehetett látni a lángokat.

(Vége következik.)

nagy jövőre hivatott fürdő-telepét; azt meg éppen semmi sem árulja el, hogy Európa leggazdagabb szénsavgáz-forrásainak tövében vagyunk.

A piacon egy diszes, tornyos, s faccifrázatokkal ékesített épület vonja magára figyelmünket. Ha nem figyelmeztetnének rá, az épület homlokzatáról is leolvashatnók, hogy Erdély földjének egyik legnagyobb természeti nevezetessége: a Pokolsár előtt állunk.

Az épület belsejében különös moraj hallatszik, hasonló ahhoz, a melyet a legerősebb forrásban lévő víz támaszt; csak hogy nem az a vízmennyiség, a melyet tűzhelyünkön mi forralunk. Mintha boszorkánykonyhában az alvilág pokoli tüznél titkos cselra száz üst forralna vizet.

Belépve, sajátos szurós, de nem kellemetlen szag üti meg orunkat. Egy hatalmas deszkafallal két részre osztott vízmedence van előttünk; a Pokolsár ez, tombolva felfakadó, kavargó, örvénylő, zúgó forrásban levő vizével. A medence falából óriási erővel, nagy tömegben kitóduló szénsavgáz dolgozik itten; ez a vizet nemcsak állandó hullámozásban tartja, hanem a medence falát képező agyagpalát megpuhítva, összezuva, felkavarva, hamuszürkévé is teszi. A szénsav a körülötte nehezebb léven, állandó gáztéreg borítja a víz felületét.

A Pokolsár vize, mint egy háborgó vulkán, néha kicsap medencéjéből s előtérrel fenyegeti környékét, felszakgatja a medence deszkapadozatát, sulyos köveket dobál, gomolygó gőzöket lövel ki, melyek megnehezítik a környéken a lélekzést, szennyes vízzel, hamuszínű iszappal borítja el a piacot. A gázfelhőzés e közben olyan nagy és rohamos lesz, hogy a fojtó gáztól a fürdő-épületbe lépni nem lehet, a fürdő felett elrepülő madarak pedig élettelenül zuhannak a vízbe alá. A három-négy napig tartó erupció egész tartama alatt morajló zúgás hallható a Pokolsártól még 100 méternyire is; olyanforma, mint a medence alá zárt szörnnyeteg lihegése. Nemsokára visszahúzódik a víz és ismét csendes lesz. A kitörés után tátongó tölcser marad a medence helyén, a melynek betömésére több száz szekér kő is alig elegendő.

Az ilyen kitörések már jelentékeny epizódok a Pokolsár történetében; csodájára is járnak az egész vidékről. Századunkban 1837-ben, 1856-ban és 1885-ben voltak a Pokolsárnak nagyobb kitörései. Az 1837-iki kitörés előtt a víz kristálytisza volt, ez idő óta szennyes hamuszürke; azóta nem is tisztult meg többé soha.*

Mint a látvány, a melylyel e kiváló természeti nevezetesség az embert gyönyörködteti, oly bámulatos a víz gyógyító ereje. Csúszos bajban elgyötört, közhvényben nyomorékká vált, idegbajban sinlődésre kárhoztatott nem egyszer kapta vissza a Pokolsár vizének használatát után testének, tagjainak, idegeinek előbbeni épségét, rugalmasságát.

A tükör-fürdőket kényelmesen berendezett vetező szobák veszik körül. A víz iszapjának lemosására kristályvizű zuhanyok állanak rendelkezésre.

A meteorológiai jelenségek (eső) észrevehetőleg módosítják a Pokolsár szénsavmennyiségét; esőzések után a szénsav-réteg a víz-szín felett a szokottnál magasabb léven, a fej könnyen juthat a szénsav fojtó légkörébe. A fürdőnél ilyenkor a legnagyobb elővigyázat ajánlatos. A fürdő után szükséges mozgást a vendégek a Pokolsár közelében, a patak mentében készített igen csinos sétaterén végezik.

(Folytatása következik.)

VIDÉK.

Sepsi-Szent György, 1891. júl. 12.

..... És összeállnak az ifjak és leányok, szünidőző praepák (tanítónőképződei növendékek) és jóképű s éppen nem blazirt jogászyerek és a fenyegető rekkenő hőség daczára rendezének egy nagyobb szabású hangversenyt e hó 11-én a vá-

rosház dísztermében. És jövének messze földről lelkes ifjak, — a praepák úgy hívják: „bruderék“ (ezek meg a tanítójelöltek) — kik a jótékony cél érdekében a hangverseny erkölcsi sikerének kivívásán nagyban fáradoznak igen fényes eredménnyel. És végül jött egy valóságos zongora-művész (épen Kézdi-Vásárhelyről) és nyélbe lett ütve egy olyan hangverseny, a mi itt nálunk ritkaság.

Szóval a sepsiszentgyörgyi felső tanintézet ifjuság hangversenye, reporteri nyelven szólva, úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen beütt.

Történt Sepsi-Szent Györgyön ez év és hó 11-én a városház dísztermében. Megnyitónál a Rákóczy-induló lelkesítő akkordjai hangzottak fel, a mit Harmath Ilona és Pál Róza kisasszonyoknak köszönt meg a közönség tapsal és éljenzéssel. Ezután vegyes-kar énekel népdalokat. A következő pont egy igen sikerült hegedű-kvartett volt, a melyet Horváth Miklós, Kempf Zoltán, Huszár János és Philippi Vilmos tan. kép. növendékek (Kolozsvárról) adtak elő szép technikával és nagy hatással.

Most következett Kozma Ida k. a. remek zongora-játéka, melyre újból elementáris erővel hangzott fel a tapsvihar, úgy nemkülönben az Eötvös Flóra k. a. érzelmes és hatásos szavaltára is. A Bán Anna k. a. szép énekét a közönség zajosan megtapsolta.

S végül jött a táncz lelkes, vidám hangulatban, fiatalos hévvel.

A hangverseny anyagi haszna a Mária Dorothea Egyesület erdélyrészi körének Kolozsvárt létesítendő „Tanítónők Otthona“ javára szép összeget juttatott.

Hih J.

Különfélék.

— Baross miniszter a székelyekért. A miniszter által megindított üdvös mozgalom eredménye azon ajánlat is, melylyel újabban a kir. államasutak kolozsvári üzletvezetősége kereste meg Potsa József főispánt. Az ajánlat így szól: Vonnakozással f. évi május hó 16-án 12,159. szám alatt kelt átiratunkra, van szerencsénk becses tudomására hozni, miszerint kolozsvári műhelyünkben jelenleg 2 vas- és fémestergályos, 1 kárpitos, 1 fényező és 1 betűíró nyerhet alkalmazást. Tisztelettel megjegyezzük, hogy az említett mesteremberek sürgös szükség van s ha rövid időn székely egyének nem jelentkeznek, a szükséges munkaerőt egyéb munkások sorából kellene vennünk. Kolozsvár, 1891. július hó 8-án. Langer s. k. üzletvezető, főfelügyelő.

— Egy Kálmán színtársulata Kovásznán befejezve működését, városunk érintésével kedden Csik-Szeredába ment. Mint örömmel halljuk, a társulatnak jól ment a dolga Kovásznán.

— Műkedvelői előadásra folynak az előkészületek — mint értesülünk — Kézdi-Polyán községében. Előadják a „Czigány“-t, Szilágyi Ede kitűnő énekes népszámúját. A polyániak nagy sikert jósolnak az előadásnak, mert több kitűnő erő van megnyerve a közreműködésre. Mint levelezőnk írja, többek között Király Frida és Emma kisasszonyok, Király Aladár és Lázár I. Gábor urak is szerepelni fognak. Az előadás tiszta jövedelme az ottani önkéntes tűzoltó-egyesület javára van szánva.

— Medvék garázdálkodnak a kézdipolyáni erdőben. Mint halljuk, marhák és juhok estek áldozatul a fenevadaknak.

— Képviselő párbaja. Gajári Ödön, a Nemzet szerkesztője, a képviselőház pénteki ülésén támadóival szemben tett megjegyzései miatt szombatn két párbajt is vívott. Előbb Vécei Endre, a gönczi kerület függetlenségi párti képviselője, provokálta. Ezzel egyidejűleg jelentkeztek Gajári segédei is, hogy Vécei Endrétől elégtételt kérjenek. A segédek — Vécei részéről: Hentaller Lajos és Károlyi Gábor gr., Gajári részéről: Bokross Elek és Pulszky Ágost — pisztolypárbajban állapodtak meg. A párbaj szombatn déli 1 óra körül folyt le a fegyver-gyárbán. Egyszeri golyóváltásra mentek, 25 lépés távra 5–5 lépés advance-szal. Az advance-ot mindkét fél megtette, a golyók közül azonban egyik sem talált. Ugyanaznap délután a másik párbaj folyt le a Fodor-féle vívóteremben. Polonyi Géza ugyanis szintén sértődnek találta Gajáriak a képviselőházban személyére vonatkozólag tett megjegyzé-

seit és még a délelőtt folyamán megbizta Hentaller Lajos és Meszlényi Lajos képviselőket, hogy provokálják Gajarit. Gajári a maga részéről Bokross Elek és Pulszky Károly képviselőket bizta meg és a segédek abban egyeztek meg, hogy a párbaj délután 6 órakor történjék meg. A feltételek sulyosak voltak: harczképtelenségig és hónaljbandage nélkül, a szurás sem volt kizárva. A párbajt, melynél a segédek éles karddal sisak és keztyű nélkül asszisztáltak, Hentaller Lajos vezette. Az ellenfelek háromszor csaptak össze a legnagyobb heveséggel. Polonyi az első garde-nál támadólag lépett föl, de Gajári fölfogta a csapást és visszaadta, úgy hogy Polonyit egy „lapos“ vágás érte, a jobb karján pedig egy karcolást kapott. A második összecsapásnál Gajári kiütötte ellenfele kezéből a kardot, a mi láthatólag zavarba ejtette Polonyit. Harmadszor is összecsaptak és Gajári egy hatalmas vágást mért Polonyi fejének. A kard ismét kihullott Polonyi kezéből és abban a pillanatban, hogy fejét megvédje, hirtelen fölemelte bal karját a feje fölé. Gajári kardja így ellenfele karját érte teljes erővel és Polonyi elsápadva kiáltott föl:

— Elvágta ütememet!

A kard csakugyan elvágta hosszában Polonyi balkezének ütérét és három inát; a vágás, mely a csontig hatolt, a csuklótól egész a könyökig terjedt. Az orvosok — dr. Demjanovich és dr. Lisznyay — azonnal a sulyos seb bekötéséhez fogtak és ugyancsak kellett sietniük, mert a vér erős sugárban ömlött ki. A segédek fölvetették a jegyzőkönyvet és aláírták. Az ellenfelek nem békültek ki. Polonyi, a kit kocsin szállítottak haza, valószínűleg sokáig lesz kénytelen a szobát őrizni.

— Holdanként, vagy négyszögenként? A brassó-háromszéki helyi érdekű vasút fővállalata a napokban kötötte meg a hétfalusiakkal a szerződést. Egyedül Sánek Péter nem fogadta el a föltételeket. A legnevezetesebb azonban a Partin Mihály esete. Ez a bácsi 550 forintot egy hold birtokért nem fogadott el semmi áron, de 30 krt négyszögenként igen. Kap tehát holdanként számítva 380 forintot.

— Melyik lapra fizessünk elő? Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az „Egyetértés“, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásoktól származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatának változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve úgy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgáljon. Mert az Egyetértésben naponként megtaláljuk a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányait a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárczacikkeket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb. stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az Egyetértésnek a rovatával a versenyt kiállhatná. Ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oldalokra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétesültség tekintetében utólráhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendőnek tartjuk itt mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásolni, hanem mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szolgálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításainak is mindenkor a párttekingeteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte olvasói között minden pártból talánunk híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s társadalmi tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovatokon s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említi meg, melyek országos hírre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval, a ki olvasni valót keres, és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizesse elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt, egész évre 20 frt.

* Dr. Benkő G. a kovásznai Pokolsár és legújabb erupciója.

— Bismarck legjobb barátja. A jelen viszonyok között nem érdektelen dolog, hogy Bismarck hercegnek legbensőbb barátja Motley, a hírneves amerikai történetíró volt, kinek legfőbb műve a németalföldi egyesült államok függetlenségi harczának lelkes leírása. Az is nagyon érdekes, hogy Bismarck és Motley barátsága nagyon régi keletű, még 1832-ből való, midőn mind a ketten a göttingi egyetemet, Németország legforradalmibb szellemű egyetemét látogatták. Ekkoriban Németország jövődö kanzellárja kiváltképen számtalan párbaja által vált ki; barátja Motley, ki néhány év előtt halt meg, szintén igen viharos ifjúságot élt át.

— Békítő élcz. Az elmés Vaisin abbé egyszer értesült, hogy az iránta különben jó indulattal viseltető Turenne marsall valamitől haragszik rá. Az abbé azonnal a haragvóhoz ment, hogy bocsánatát kérje; amint azonban a marsallhoz belépett, ez azonnal hátat fordított neki. „Ah, most már meg vagyok elégedve” — szolt az abbé — „látom, hogy nem bánik velem úgy, mint ellenségével.” — „Hogyan?” kérdezte nagy szemet meresztve Turenne. — „Ön soha sem fordít hátat ellenségének” felelé az abbé. A marsall elnevette magát s e szavakkal nyújtott kezét régi barátjának: „Önre csakugyan nem haragudhatik az ember sokáig!”

— A Pelican-klub. Van Londonban egy klub, Pelican-klubnak hívják, melynek az angol főváros színe-jáva tagja s annyira előkelő, hogy még a német császárt is meghívta egy boxolási produkcióra, melyet a klub legjobb boxolói rendeztek. Ez a klub a napokban csufosan megjárta. Egy adóhivatalnok ugyanis minap este, midőn éppen boxolást rendeztek, egy félreeső ajtón beosont a klubhelyiségbe, mely csupán a boxolóknak volt fentartva. Miután kifogástalanul volt öltözve, akadálytalanul végignézhette a viaskodást, mely számos nézőt vonzott a klubba és szolgálk által több pohár palinkát adatott magának, melyet erszényéből kifizetett. Másnap illetékhágás miatt megidézte a klub igazgatóját s azzal vádolta őt, hogy jogosítvány nélkül szeszes italokat enged árusítani. A dolog sokkal komolyabb, semmint első tekintetre látszik, miután könnyen megeshetik, hogy a rendőrség a klubot be fogja zárni.

272-ik közlemény

a háromszékmezei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára Uzonban tett szíves adakozásokról.

Gál János 4 kr, N. N., Pál Gyula 5—5 kr, Gyárfás Ferencz 8 kr, Balla József, B. B., Barabás, Kölczi Ferencz, Popovics Benjamin 10—10 kr, N. N., Pünk Ferencz, Erdélyi József 20—20 kr, Pénzügyörög 25 kr, P. K. 40 kr, Temesvári 1 frt, Rátz Antal 2 l. buza, Bereczk István, Váncsa Miklós, Zajzon János, Babos Mihály, 1—1 l. rozs, M. Károly, Váncsa János 2—2 l. rozs, Bordás Dávid 4 l. rozs, Verzárné 20 l. rozs, Ujvárosi József 30 l. rozs, Kovács Dénes, Kuti Ferencz 1—1 lit. buza, Bodoli Anna 2 lit. buza, N. N. 3 lit. buza, Székely Dávid, N. N. 1—1 l. fuszulyka, Kádár György 3 l. fuszulyka, Gidófalvi 5 l. fuszulyka, Lázár Sándor 2 l. fuszulyka, Babobos Antal 2 l. pityóka, Bodoni Mihály 8 l. pityóka, Molnár Mihály, Horváth Dánielné 1—1 k. hagyma.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. jan. 10.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.

Székely Malvin,
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Ifj. Dobay János.

Nyilt tér.*

Fekete, fehér és színes selyemszöveteket

60 krtól 15 frt 65 krig méterenként — sima és mustrázott (körülbelül 240-féle minőségben és 2000 különböző színben és színezetben) — szállit egész végekben és darabokban portó- és vámmentesen G. Henneberg (cs. és kir. udv. szállító) Zürichben. Minták postafordultával. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Gelenczei Csoma Olga s társai tulajdonát képező ingatlanok Gelencze község házában f. hó 19-én d. u. nyilt árverésen 6 évre haszonbérbe adatnak.

Héja István
gondnok.

Richter-féle
Fejettörő
Legujabb
türelmi játék.
176 feladat.
Nagyon érdekes
és nagyon mulatságos.
Ára 35 kr.; minden
játékter kereskedésben kapható.
Utánasoktól orjunk magunkat és csakis oly skatulyákat fogadjunk el, melyeken a gyári jel a „veres Horgony” van.

Hol a legszebb és legtöbb butor
Brassóban?

PAPP FERENCZ

nagy butorraktárában

kapu-utoza 48. sz. a.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve. Még eddig nem létezett mintakönyvek szabók részére bérmentlenül és csak 20 frt betét mellett, mely megrendelések tétele után leszámításba vétetik.

Öltönyökhöz való szövetek.

A magas klérus részére peruvia és dosking, cs. és kir. hivatalnok-egyenruhákhoz előírás szerinti szövetek, ugyszintén veteránok, tűzoltók és tornászok részére, li-vrékhez, billiard és játékasztalokhoz posztók, vadászkabátokhoz loden, vízmentes is, mosószövetek, utazó-plaidok 4—14 frtig stb. A ki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapju posztórukat és nem olcsó rongyokat akar vásárolni, melyek minden oldalról ajánlatnak és alig érik meg a szabódíjat, az forduljon

Stikarotsky Jánoshoz
Brünnben

legnagyobb posztóraktár Ausztria-Magyarországon.

Fél millió frt értékű állandó raktáram és világ-üzletemmel magától értetődik, hogy sok maradék van; minden okosan gondolkozó embernek be kell látnia, hogy ily kis maradék és couponokból mintát küldeni nem lehet, miután néhány száz minta-megrendelés után semmi sem maradna és merő szédelés, ha posztócégek mindennek daczára maradék- és coupon-mintákat hirdetnek és ily esetekben a minták egész darabokból és nem maradékokból vannak levágva; az ily eljárás szándékai világosak.

Maradékok, melyek meg nem felelnek, becsereztetnek vagy a pénz visszaküldetik. A szín, hosszúság, ár a maradékok megrendelésénél megjelölendő.

Szétküldés utánvét mellett, 10 frton felül bérmentve.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz (19—20) és francia nyelven.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„Egyetértés”.

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a leg-részletesebb s e mellett tárgyilagos hí tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr, negyed évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.